

Bellesa i serenor

FRANCESC TODÓ GARCIA (1922-2016)

Pintor

El sol fet que fa més de mig segle, el 1961, un grup d'intel·lectuals de la vàlua i el renom de Carles Barral, Pere Quart, Salvador Espriu, Joan Perucho, Gabriel Ferrater, Gabriel Celaya, Jaime Gil de Biedma i José Agustín Goytisolo publicuessin un poemari titulat *Homenatge a Todó*, dedicat a l'artista Francesc Todó i il·lustrat amb els seus propis gravats, diu molt del respecte i l'admiració que despertava entre la seva generació. I també de l'alt sentit de l'amistat que tenia.

Francesc Todó Garcia havia nascut a Tortosa el 1922, però als nou anys la seva família es va traslladar a Barcelona per facilitar que els quatre fills poguessin tenir carrera universitària. I tret de breus estades a l'estranger, ha viscut tota la vida entre Cadaqués i Barcelona, ciutat on va morir aquest diumenge, el dia abans de fer 94 anys.

Va estudiar a la Llotja i el 1946 exposava per primer cop a la Sala Vinçon. Dos anys més tard ho feia al I Saló d'Octubre a les Galeries Laietanes, que va representar l'eclosió d'una sèrie d'artistes com Modest Cuixart, Antoni Tàpies, Maria Girona, Ramon Rogent i Albert Ráfols-Casamada, un dels seus grans amics. El 1952 va guanyar el premi de gravat Rosa Vera i el 1954, l'especial de dibuix del Tercer Saló del Jazz. Una beca li va permetre el 1954 viatjar per França, Bèlgica, Holanda i la Gran Bretanya. I a partir d'aquests moments comença a exposar a moltes altres ciutats com Madrid, París, Palma, Bilbao, València, Illinois, Cali, bogotà i Mèxic. Va fer les escenografies d'*Una voce in off*, de Xavier Montsalvatge (1962), i del *Bestiari* de Joan Oliver (1972). El crític Àlex Mitrani afirma que Todó en lloc d'assumir altres tendències majoritàries "preferí

anar a la font cézanniana per fer una pintura sintètica, essencial, però consistent i estructurada". I ben aviat es va decantar per "una figuració que mostrava trets d'un ingenuisme delicat, hedonista i alegre". Cap al 1957 entra en l'etapa del maquinisme, que l'acosta a un art social, rebut amb entusiasme per crítics com Josep Maria Castellet. Cap als anys 70 la seva obra evoluciona vers formes més íntimes i suaus,

La seva primera dona va morir quan va tenir el seu fill Joan. Més tard Todó es va casar amb Isabel Garrigues, que ha estat el seu gran suport en l'activitat artística, i van tenir un altre fill, Oriol. Va ser aquest qui en una ocasió va dir que sempre recordaria del seu pare aquells matins que en despertar-se a Cadaqués el sentia a l'habitació del costat mentre pintava i escoltava de fons la música de Schubert. I afegia: "Quan

CEDIDA PER L'AJUNTAMENT DE TORTOSA / ACN

tot i que recupera el diàleg amb les avantguardes. "Per la seva contenció –deia Mitrani en la darrera gran exposició que se li va fer el 2015 al Museu de Tortosa–, per l'herència cubista i la inspiració mediterrània, mesurada i continguda, s'ha pogut parlar de Todó com d'un continuador del noucentisme, però la seva poètica és més íntima que cívica, es més sensible que racional, és més musical que pedagògica. Pertany a la genealogia de Morandi o de Ben Nicholson més que no pas a opcions benintencionades però adoctrinadores o rupturistes".

venien visites, al matí, el pare deia: 'Xit, no parreu fort, que l'Oriol dorm'".

El seu nebot Lluís Maria Todó ha escrit també que la pintura del *tiet Paco* és en el fons "una indagació sobre la realitat, sobre la vida i la mort de les coses, molt més rigorosa i molt més fonda del que pot semblar", encara que amb un deix una mica nostàlgic afegeix que des d'un altre angle es pot veure també "com l'evocació d'un moment en què aquest país era indubtablement més intel·ligent i més bell que ara".

JOSEP PLAYÀ MASET